

Okuyucu Mektupları / *Reader Letters*

Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) Halkla İlişkiler Grubu (HİG): Bir Sürekli Çalışma Grubunun Kuruluş Öyküsü

Burcu (Bulut) Keten*

Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) kuruluş yılı olan 1949'dan bu yana kütüphanecilik disiplininin gelişmesi ve bu alanda çalışan bireylerin ekonomik ve sosyal statülerinin iyileştirilmesi yönünde çalışmalarını sürdürmektedir. 1975 yılında kamu yararına çalışan dernek statüsünü kazanan TKD'nin kütüphaneler ve kütüphanecilikle sınırlı kalmayıp bilgi bilim ve arşivcilik dallarını da çalışma alanları içine katmasıyla, 1983 yılında ilk köklü değişim yaşanmıştır. 1996 yılında yapılan genel kurulda ise, meslek ahlak ilkeleri kabul edilerek üyelere duyurulmuş ve mesleğin çeşitli alanlarında çalışmalar yapabilmeleri amacıyla sürekli gruplar oluşturulmasına karar verilmiştir (<http://www.kutuphaneci.org.tr>).

TKD tüzüğü'nün gruplar başlığı altında yer alan 34. maddesinde belirtilen koşullara uygun olarak ilk sürekli grup kurma başvurusu ise 1997 yılında gerçekleşmiştir (TKD Tüzüğü, 1996). Bu ilk başvuru Üniversite Kütüphaneleri Sürekli Grubu kurulması için yapılmıştır. 25.02.1997 tarihinde grubun başvurusu kabul edilmiştir. Ancak grubun sürekliliği sağlanamamış, grup 08.09.1998 tarihinde fesih edilmiştir¹. 15.08.1997 tarihinde Basın ve Halkla İlişkiler Sürekli Grubu kurulmuş, ancak bu grupta sürekliliği sağlayamayarak 15.12.1998 tarihinde fesih edilmiştir². 2000 yılında yine bir sürekli grup kurma başvurusu yapıldığı TKD karar defterinde yer almıştır, ancak bu grubun kurulduğuna ilişkin hiçbir kayda rastlanmamıştır. 2005 yılında, sürekliliği sağlamayı başaran bir sürekli grup Halkla İlişkiler Grubu'nun (HİG) kurulma başvurusu kabul edilmiş ve

* Uzman Kütüphaneci, Ankara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı,
e-posta: Burcu.Bulut@ankara.edu.tr

¹ Üniversite Kütüphaneleri Sürekli Grubu ile ilgili bilgiler TKD karar defterlerinden elde edilmiştir.

² Basın ve Halkla İlişkiler Sürekli Grubu ile ilgili bilgiler TKD karar defterlerinden elde edilmiştir.

grup çalışmalarına başlamıştır. 2008 yılı Ocak ayı itibariyle TKD çatısı altında çalışmalarını sürdüren beş sürekli grup bulunmaktadır (Halkla İlişkiler Sürekli Çalışma Grubu, Bilişim Sürekli Çalışma Grubu, Sosyal ve Kültürel Etkinlikler Çalışma Grubu, Düşünce Özgürlüğü Sürekli Çalışma Grubu, Milli Kütüphaneler Sürekli Çalışma Grubu). Bu yazıda derneğin çalışmalarına ivme kazandıran ve yeni sürekli çalışma gruplarının kurulmasının öncülük eden HİG'in kuruluş öyküsü anlatılmaya çalışılacaktır.

TKD çatısı altında bir sürekli grup oluşturulması fikrinin ortaya çıkışı 2005 yılında olmuştur. Dr. Erol Yılmaz, Dilek Bayır, Dide Karşahin ve Şenol Karadeniz'in bir araya gelerek, "kütüphaneciliğin, kütüphanecilerin ve kütüphanelerin daha iyi algılanması için ne yapmalıyız?" sorusuna cevap aramaya başlamaları ile ilk adım atılmıştır. Bu dört girişimci kütüphaneci zihinlerinde oluşan bu sorunun cevabını kısaca "bir işletme ile hedef kitle arasında karşılıklı iletişimi, anlayışı oluşturmaya ve sürdürmeye yardımcı olan ayrıcalıklı bir yönetim görevi" (Yılmaz, 2004, s. 340) olarak tanımlayabileceğimiz *halkla ilişkiler* kavramı içinde bulmuştur.

Bu cevap başka bir sorunun da altının çizilmesine neden olmuştur; halkla ilişkiler, kütüphanecilik alanında gerek kuramsal gerekse uygulamalı olarak, nadiren bir problem çözücü olarak kullanılmaktadır. Oysa halkla ilişkiler tüm örgütlenme biçimlerinde olduğu gibi mesleki örgütlenmelerin de vazgeçilmezidir ya da vazgeçilmezi olmalıdır. Bunun bilinciyle harekete geçen bu dört kütüphaneci 2005 yılında TKD bünyesinde halkla ilişkiler konusunda bir "sürekli grup" oluşturmak amacıyla çalışmalara başlamıştır. Sürekli grup vurgusuyla; kütüphanecilerin ve kütüphanelerin halkla/toplumla olan bağıni kuvvetlendirme, ürünlerini sunma konusundaki çalışmaların planlı olarak yürütülmesi ve devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır.

Bu konuda hummalı çalışmalar yürütülürken, gelinen aşamada büyük katkısı bulunan Dilek Bayır, gruptan ayrılmak zorunda kalmıştır. Yaşanan bu olay yeni yol arkadaşları arayışlarını, kurucuların kendileri gibi heyecanlı, istekli ve azimli diğer kütüphanecilerle buluşma çabalarını hızlandırmıştır. Bir sürekli grup oluşturmak için TKD tüzüğünde yer alan 7 kişiyi bulmak için birlikte verimli çalışılabileceği düşünülen kişilerle iletişime geçilerek bir toplantı yapılmıştır. 01.10.2004 tarihinde Mimarlar Odası Mimarlık Bilgi ve Belge Merkezi (MBBM)'nde yapılan bu toplantıya Swets firmasından Ebru Bezik, Ankara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığından Burcu (Bulut) Keten ve toplantıya ev sahipliği yapan Mimarlar Odası MBBM'den Nermin Çakmak katılmıştır. Grubun ilk gayri resmi toplantısının gündemini şu maddeler oluşturmuştur:

- Neden halkla ilişkiler sürekli grubuna ihtiyaç duyuldu?

- Kütüphaneler halkla ilişkiler konusunda neler yapabilir?
- Grup olarak biz neler yapabiliriz?
- Dernek bünyesinde sürekli bir grup oluşturmak için neler yapılması gerekiyor?
- Grubun oluşturulması için gereken 7. kişi kim olabilir?

Yapılan bu ilk toplantıda Yılmaz, Kardeşahin ve Karadeniz fikrin ortaya çıkışını yeni katılımcılarla paylaşmıştır. Bunun yanı sıra kurulacak bir halkla ilişkiler sürekli grubunun işleyişinin, amacının ve hedeflerinin neler olabileceği tartışılmış ve TKD'ye bir sürekli grup kurma başvurusu yapmak için gerekli 7. kişinin kim olabileceğinin araştırılması kararlaştırılmıştır. 07.10.2004 olarak belirlenen bir sonraki toplantıya, gruba katılabilecek diğer kişiler de davet edilmiştir. Yapılan bu ikinci toplantıda da Özel Bilkent İlköğretim Kütüphanesi'nden Evrim Metin ve şu anda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde çalışmakta olan Sibel Yılmaz gruba katılmıştır.

Böylece halkla ilişkiler konusuna ilgi duyan, kavramın meslek için önemine inanan, çalışmaya istekli ve zaman ayırabilecek üyelerden oluşan bir grup oluşmuştur. Artık kütüphanecilik imajını değiştirmek, başka bir ifadeyle mesleğimizin makyajını tazelemek için, daha ciddi atılımlarda bulunmanın zamanı gelmiştir.

Grup ilk olarak 10.10.2005 tarihinde TKD Genel Merkez Yönetimi'ne kuruluş dilekçesini sunmuştur. TKD Genel Merkez Yönetimi'nden gelen 17.10.2005 tarihli kabul yazısı ile "sürekli grup" statüsünde çalışacak olan "Halkla İlişkiler Grubu"nun kuruluş aşaması tamamlanmıştır.

Halkla İlişkiler Grubu'nun 21.10.2005 tarihli ilk resmi toplantısı TKD Genel Başkanı Ali Fuat Kartal başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda grubun başkanı ve yazmanı belirlenmiştir. Yapılan oylama sonucunda Grubun kurucu üyelerinden Dr. Erol Yılmaz Halkla İlişkiler Sürekli grubunun ilk başkanı, Dide Kardeşahin'de Halkla İlişkiler Grubu'nun ilk saymanı seçilmiştir. Şenol Karadeniz, Nermin Çakmak, Burcu (Bulut) Keten, Ebru Bezik, Evrim Metin, Sibel Yılmaz da grubun üyeleri olarak kayıtlara geçmiştir. Bu heyecan aynı gün içinde yapılan toplantı sonrasında, geç saatlerde, kütüphanecilerin haberleşme listesi olan kutup-1'e bir elektronik posta ile duyurulmuştur. İlerleyen süreçte HİG'in çalışmalarından haberdar olan, grupla birlikte çalışmak istediğini belirten Yavuz Fatih Büyüksan da gruba katılmıştır.

Grup ilk toplantısından itibaren çalışmalarına büyük bir hızla başlamış, yapılan çalışmaların bilimsel bir temele dayandırılması ve kütüphanecilik alanındaki halkla ilişkiler çalışmalarının TKD üyeleri ve kullanıcıları tarafından da yakından takip edilmesinin sağlanması amacıyla kütüphanecilik ve halkla ilişkiler konulu

bibliyografya hazırlanmış ve Dernek'te bir Halkla İlişkiler Kitaplığı oluşturulması konusunda çalışmalar başlatılmıştır. Bu arada grup yaptığı çalışmalarda varlığını gösterecek bir logo belirleme arayışı işine girmiştir. Grubun misyonunu en iyi şekilde ifade edecek logo'nun bulunması için grup üyeleri grafikerlerle birlikte çalışarak, logoya son halini vermiştir. 23.03.2006 tarihinde logo için Türk Patent Enstitü'süne resmi başvuruda bulunulmuş ve logonun tescil işlemi 23.03.2006 tarihinde tamamlanmıştır.

(Resim 1): TKD Halkla İlişkiler Grubu Logosu

Grubun ilk önemli çalışması 2006 yılında gerçekleştirilen 42. Kütüphane Haftası kutlama etkinliği olmuştur. Grup, 2005 yılı Aralık ayında hafta ile ilgili çalışmalara başlamış; sponsorlar aracılığıyla ücretsiz ürünlerin yaptırılması, hafta boyunca yürütülecek çalışmalara yardımcı olacak Üniversitelerin Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinden öğrencilerinin belirlenmesi; grup üyeleri ve öğrenciler için HİG logosu baskılı şapka, eşofman üstü, HİG rozetinin, HİG afişinin yaptırılması, yaka kartları ve hafta süresince dağıtılacak kitlerin hazırlanması için çalışmıştır. Bunun yanı sıra Hafta süresince etkinliklerin basın organlarına duyurulması görevi HİG tarafından gerçekleştirilmiştir. HİG ilk kez 42. Kütüphane Haftası Bildirileri içinde Erol Yılmaz'ın "Halka İlişkiler ve Bilgi Merkezleri" başlıklı sunumunda ve bildiriler kitabında konu edilmiştir (Yılmaz, 2007, s. 379-380).

Grubun 2005-2006 dönemindeki son toplantısı 25.12.2006 tarihinde yapılmış ve Dr. Erol Yılmaz'ın TKD Genel Kurulu'na seçilmesi sebebiyle HİG başkanlığından ayrılması üzerine yeni dönemde çalışmaları sürdürmek üzere yeniden başkanlık seçimi yapılmıştır. Yapılan oylama sonucunda Burcu (Bulut) Keten Halkla İlişkiler Sürekli Grubu Başkanlığı'na, Dide Karaşahin Halkla İlişkiler Sürekli Grubu Yazmanlığı'na seçilmiştir. Geri kalan grup üyeleri yeni dönemde de HİG ile birlikte çalışmalara başlamıştır. Fatih Yavuz Büyüksan 2007'nin Eylül ayında iş yoğunluğu nedeniyle gruptan ayrılmak zorunda kalmıştır.

Grubun 2006-2007 dönemindeki son toplantısı 25.12.2007 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıya katılımın az olması nedeniyle yeni dönem başkanlık seçiminin 08.01.2008 tarihindeki toplantıya ertelenmesine karar verilmiştir. Seçim sonucunda oy birliği ile Dide Karaşahin HİG'in üçüncü dönem

başkanlığına seçilmiştir. Seçimi takiben 2007 yılı faaliyet raporu hazırlanmıştır. Grup, 2008 dönemi çalışmalarını hedef kitlelerinin gereksinimleri ve beklentileri doğrultusunda sürdürmektedir.

2007 yılında HİG'in çalışmaları basında da ilk meyvelerini vermeye başlamıştır. HİG'in adı 43. Kütüphane Haftası kutlamaları çerçevesinde ilk kez bir dergide geçmiştir (Tekin, 2007, s. 21). Grubun hedef kitlesini; TKD üyeleri, potansiyel TKD üyeleri, politikacılar, kütüphane kullanıcıları, potansiyel kütüphane kullanıcıları, diğer kütüphane dernekleri, diğer mesleki dernekler, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri ve öğrencileri oluşturmaktadır.

HİG, çalışmalarını sürdürürken şunları hedeflemektedir:

- Toplumun her kesiminden insanlarda, bilgiye erişim-kütüphane ilişkisi konusunda farkındalık yaratılması,
- Halkla ilişkiler alanında değişen gereksinimlerin ve gelişmelerin belirlenmesi için dernek, şubeler ve diğer çalışma gruplarındaki etkinliklerin takibi ve değerlendirilmesi,
- Uygun etkinlik ve projelerin üretilmesi,
- TKD faaliyetlerinin daha fazla kişiye duyurulması,
- TKD'nin sahip olduğu potansiyelin ve yapabileceği işlerin sınırlarının hedef kitleye en iyi şekilde ifade edilmesi,
- Hedef kitleye TKD'nin kendilerine her zaman destek olacağını ve karşılaşılabilecek sorunlar karşısında TKD çatısı altında daha etkili girişimlerde bulunacağını anlatılması,
- Meslek ve meslek dışındaki ilgili gruplara, özellikle de bilgi hizmetlerindeki hedef kitleye yönelik "halkla ilişkiler" çalışmalarının tanıtılması,
- Hedef kitleye yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi,
- Kütüphanecinin/bilgi uzmanının toplumdaki rolünün daha iyi anlaşılmasının sağlanması ve toplumdaki kütüphane ve kütüphaneci imajının güçlendirilmesi.

Yapılması planlanan çalışmaların amacına ulaşılması için grup halkla ilişkiler uzmanları ile sürekli iletişim halindedir. Toplantılara farklı üniversitelerden akademisyenler davet edilerek bir meslek örgütü olarak TKD'nin halkla ilişkiler konusundaki çalışmalarının ne şekilde yürütülmesi gerektiği tartışılmaktadır. Bu tür etkinliklerde ayrıca halkla ilişkiler teriminin tanımını oluşturan bileşenler değerlendirilmekte ve TKD'nin mevcut durumu analiz edilerek çalışmalar sürdürülmektedir. Bu yolla grubun veriminin artırılması hedeflenmektedir. 02.08.2007 tarihinde HIG web sayfasının çalışmaları tamamlanmıştır. HIG çalışmalarından daha çok kişinin haberdar olması amacıyla TKD web sayfasındaki

Sürekli Çalışma Grupları başlığı altında yer alan HIG linkinden (<http://www.kutuphaneci.org.tr/web/node.php?id=410>) grup ile ilgili detaylı bilgilere (üyelerin iletişim bilgileri, ilkeler, amaçlar, faaliyetler, yıllık çalışma planları, vb.) erişilebilmektedir. Bununla birlikte isteyen herkes tkd.hig@gmail.com adresinden gruba ulaşabilmektedir. 14.12.2007 tarihinde yayınlanmaya başlayan “TKD-HİG E-Bülten”i de grupla iletişime geçmek, düşüncelerini paylaşmak isteyen herkese açıktır.

KAYNAKÇA

- Ebru, B. T. (2007). Kütüphaneciler imaj tazeliyor. *Gece gündüz dergisi*, 1(1), 24.
- Türk Kütüphaneciler Derneği. *Tarihçe ve genel bilgi*. 4 Haziran 2007 tarihinde <http://www.kutuphaneci.org.tr> adresinden erişildi.
- Türk Kütüphaneciler Derneği. (1996) *Türk Kütüphaneciler Derneği Ana Tüzük ve Bakanlar Kurulu Kararları*. 4 Haziran 2007 tarihinde <http://www.kutuphaneci.org.tr/web/node.php?id=1> adresinden erişildi.
- Yılmaz, E. (2004). Düünden bugüne Türk kütüphaneciliğinde halkla ilişkiler. S. Arslantekin ve F. Özdemirci (Yay. Haz.). *Kütüphaneciliğin Destanı Uluslar arası Sempozyumu 21–24 Ekim 2004, Ankara (Bildiriler)* içinde (ss.339-359). Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Yılmaz, (2006). Halkla ilişkiler ve bilgi merkezleri. E. Kaya ve E. Yılmaz (Yay. Haz.). “*Türkiye ’de Bilgi Hizmetleri ve Yeni Yaklaşımlar*”: 42. *Kütüphane Haftası Bildirileri: 27 Mart-2 Nisan* içinde (ss.375-398). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği.